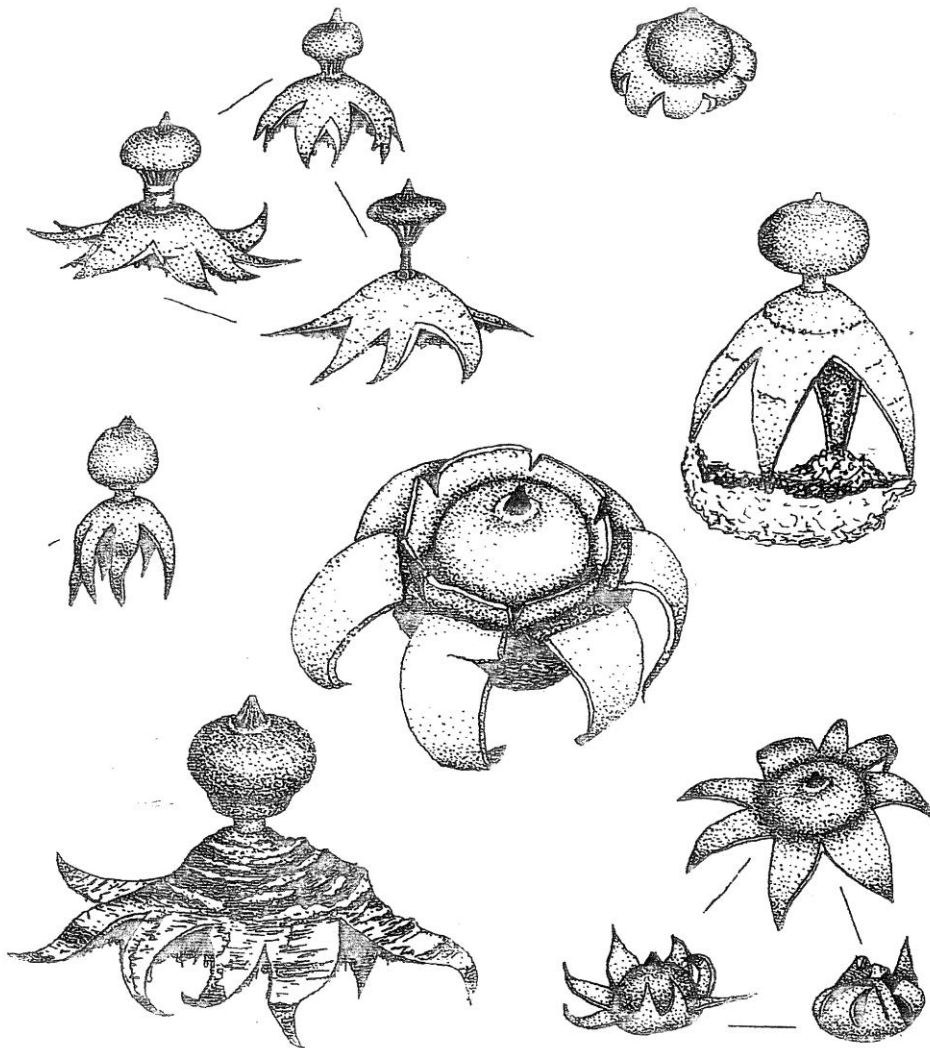

PSL-Info

Nummer 3
Juli 2010

Paddenstoelen Studiegroep Limburg is een studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Redactie

In deze Info een leuke sleutel die Marc Houben ergens op internet opdook. Het betreft een sleutel voor de Fluweelboleten (*Xerocomus*). Al weer...zal misschien de reactie zijn. Maar deze sleutel is uniek en wijkt sterk af van de gebruikelijk sleutels zodat we jullie deze zeker niet willen onthouden. Hij lijkt wat op de eerder aangeboden algemene Boleten-sleutel voor enige tijd gepubliceerd in PSL-Nieuws maar dan toch weer net iets anders! Veel plezier er mee.

We waren het haast vergeten. Arno Stipdonk heeft een mooie webside (in opbouw). 'Natuurlijkweert.nl' Hij laat zien wat er zoal in de omgeving van Weert te vinden is. Zeker raadplegen.

De practicumavonden worden zoals altijd gehouden in het IVN-zaaltje onder de bibliotheek aan de Randsdalerweg 64 te Ransdaal. Deze bijeenkomsten vinden meestal plaats op de donderdag na een excursie die normaal op een zaterdag ervoor plaatsvindt. Maar het kan voorkomen dat er door bepaalde omstandigheden, geen of weinig aanbod paddenstoelen, een practicumavond niet kan doorgaan, bel dus even van te voren op (Henk Henczyk: 045-8501391 of Piet Kelderman: 043-6016055). Excursie data worden normaal bekend gemaakt via deze Info.

Wij moeten ons toch eens bezinnen op het feit of het niet raadzaam is excursie in de maanden mei tot en met juni alleen op afroep te laten doorgaan. De zeer slechte situatie van de laatste jaren nopen hier toe. Het is frustrerend steeds weer excursies te moeten afzeggen om de bekende reden van te droge terreinen of het zeer geringe voorkomen van de fungi. Is het in die periode op een gegeven moment gunstig dan zijn de leden altijd nog telefonisch of via een e-mailtje gemakkelijk te bereiken.

Het redactionele werk wordt, zover als mogelijk, verzorgd door Piet Kelderman, Herkenbroekerweg 23, 6301 EG Valkenburg a/d Geul, e-mail: piet-kelderman@kpnmail.nl, en Marc Houben, Jos Kliijnenlaan 242, 6164 AX Geleen, marc.houben@home.nl

PSL-Info is een informatiebrief van de Paddenstoelen Studiegroep Limburg. Een studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. De doelstellingen van deze Info is om publicaties mogelijk te maken over paddenstoelen en aanverwante zaken. Ieder lid wordt in de gelegenheid gesteld zijn of haar bevindingen te rapporteren. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen. De redactie behoudt zich het recht voor teksten aan te passen of in te korten.

Raadpleeg ook eens de webstekjes van: N.M.V.: <http://www.mycologen.nl>, Antwerpse Mycologische Kring: www.kamk.be, Mycolim (Mycologische Werkgroep Limburg): www.mycolim.be en Zwam (Zelfstandige Werkgroep voor Amateurs-Mycologen): www.zwamleuven.org, en www.Pilzepilze.de, en ook deze: <http://picasaweb.google.com/abel.flahaut>

Activiteitenagenda

Excursie programma tweede halfjaar 2010:

Datum:	Terrein en plaats van samenkomst:
	Alle excursie vertrekken steeds om 10:00 uur vanaf de plaats van samenkomst. (Houd er rekening mee dat onderstaand programma door omstandigheden kan veranderen!) Er kunnen ook weer locaties opgenomen zijn die vorig jaar door droogte of anders uitvielen of door het gering aantal vondsten weer in het programma zijn opgenomen, of op verzoek weer bezocht worden.
21 augustus	Stammerderbos te Spaubeek. Samenkomst station Spaubeek.
26 - 31 augustus	Weekend Sauerland.
4 september	Muldersplas, Schinnen. Samenkomst parkeerplaats nabij Alfa brouwerij.
11 september	De Koumen, Hoensbroek. Samenkomst parkeerplaats zwembad.
18 september	Beegderheide. Samenkomst parkeerplaats langs Rijksweg ter plaatse.
25 september	Drielandenpunt, Vaals. Samenkomst parkeerplaats houten uitzichttoren.
2 oktober	Hoogbos, Mheer. Samenkomst parkeerplaats nabij splitsing St. Geertruid-Banholt (tegenover kerk-kasteel)
9 oktober	Brunsummerheide. Samenkomst parkeerplaats Schieversheide. Vandaar even tueel vertrek naar excursieterrein elders.
10 oktober	Excursie nabij Venlo onderleiding van Peter Eenshuistra. Samenkomst parkeerplaats Zwartwater om 9.00uur.
10 oktober	Publieksexcursie Stammenderbos, Spaubeek n.a.v. 100 jarig bestaan Natuurhistorisch Genootschap. Samenkomst 14 uur station Spaubeek.
16 - 19 oktober	Weekend nabij Netterheim Eifel.
23 oktober	Vijlenerbos. Samenkomst parkeerplaats 'Hijgend hert'.
30 oktober	Wormdal, Haanrade. Samenkomst parkeerplaats kerk te Haanrade.
6 november	Breinigerberg, Breiniger. Parkeerplaats in het bos nabij de Slangenbergr.

De datums zijn natuurlijk niet definitief. Op verzoek, of als de excursieleiders het raadzaam achten, kan van de datums worden afgeweken. Men wordt dan zonodig per telefoon of e-mail ingelicht. Maar bel liever van te voren even op.

Trek er ook eens op uit op andere dagen dan de excursie data. Vaak zijn er al vroeg in het jaar leuke dingen te vinden die er voor zorgen dat je in het 'verslag' vermeld wordt!

Practicums:

In principe iedere donderdag **na** een excursie. Maar wel bij voldoende aanbod van paddenstoelen. Neem altijd even contact op.

Weekendjes

Raadpleeg de agenda. Voor meer inlichtingen kan je terecht bij Henk Henczyk, telf. [045-8501391](tel:045-8501391).

Een alternatieve sleutel voor de Fluweelboleten (*Xerocomus*) (Vertaling Marc Houben)

De meeste sleutels die gebruikt worden voor het op naam brengen zijn zgn. dichotome sleutels. Hierbij wordt men door het beantwoorden van vragen naar de juiste soort geleid. Voor de meeste mensen is dit, zeker in het begin, een probleem omdat als men eenmaal een vraag fout heeft beantwoord men helemaal verkeerd uitkomt.

Een andere vorm van een sleutel is een synoptische sleutel. Hierbij wordt a.d.v. een aantal kenmerken een cijver/letter-reeks samengesteld. Deze reeks kan dan in een tabel worden opgezocht. Zo komt men tot de soort. Het nadeel van dit soort sleutels is dat de tabel met mogelijkheden erg lang kan worden.

In Groot Brittannië heeft men voor de daar voorkomende Fluweelboleten een synoptische sleutel gemaakt. Aangezien alle in Nederland voorkomende soorten ook in Groot Brittannië voorkomen is de sleutel vertaald naar het Nederlands. Er komen dus soorten voor die (nog) niet in Nederland voorkomen.

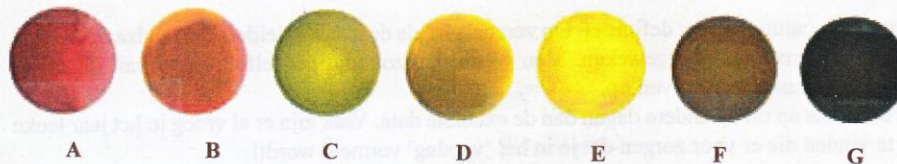
Hoe werk het nu?

In het totaal moet men 7 vragen beantwoorden. Elke vraag levert een letter op (hoofd- of kleine letter). Deze letter wordt genoteerd (Alleen bij vraag 6, begeleidende bomen, zijn meerdere letters toegestaan. Al deze letters worden achtereen geschreven. De dan gevormde reeks kan in de onderstaande tabel worden opgezocht. Achter de letterreeks staat vervolgens de wetenschappelijke naam.

De originele sleutel is gepubliceerd in: *Field mycology*, 16.04. 2009. Vol. 9(3), pag. 77-96. The genus *Xerocomus* door Alan E. Hills. Hierin staan ook de afbeeldingen en korte beschrijvingen van de soorten. Veel succes!

1. Kleur van de hoed

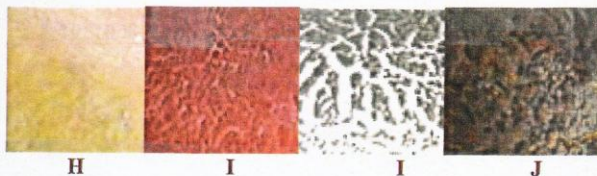
- A - Grotendeels rood of roze tinten tot geheel rood.
- B - Hoed lichtbruin, eventueel met roodachtige, roze of abrikooskleurige tinten aan de hoedrand.
- C - Olijfgroen tot olijfbroen-groen, zonder rode of roze tinten.
- D - Olijfbroen tot mosterdkleurig, zonder rode of roze tint.
- E - Geel tot geelbruin, zonder rode of roze tint.
- F - Lichtbruin tot bruin, zonder rode of roze tint.
- G - Donkerbruin tot bijna zwart, zonder rode of roze tint.

De bovenstaande afgebeelde kleuren dienen alleen ter illustratie.
Lees eerst goed de kleurbeschrijving hierboven alvorens te kiezen.

2. Hoedoppervlak

- H - Bijna glad.
- ! - Meestal met kleine scheurtjes. Bij jonge vruchtlichamen soms moeilijk zichtbaar.
- J - Gerimpeld.

3. Kleur en/of kleurverandering van het vlees bij het doorsnijden

- K - Wit tot grijs, bijna onveranderlijk.
- L - In het begin wit, later roze of met paars zweem zichtbaar in de hoed.
- M - Grijs, crème tot geel of een mengsel van deze kleuren.
- N - Peenkleurig in de basis van de steel, vaak alleen als kleine puntjes zichtbaar.
- O - Vlees geheel of gedeeltelijk blauw wordend. Dit verkleuren kan even duren.
- P - Slechts een zweem van blauw zichtbaar.
- Q - Roodachtige of roze zweem zichtbaar in de steel of de hoed.

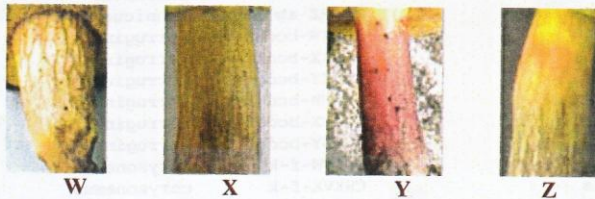
4. Basaal mycelium

(Als het mycelium niet aanwezig is kan de uiterste basis van de steel een goede indicatie zijn)

- R - Meestal wit of grijs. Bij oudere exemplaren soms een beetje bleekgeel bij de uiterste steelbasis. Maar dit is niet van belang.
- S - Bleek crème.
- T - Bleek geel.
- U - Geel.
- V - Diep goud geel.

5. Steelloppervlak

- W - Sterk gestreept, soms op een net lijkend.
- X - Zwak tot zeer zwak gestreept.
- Y - Met puntjes.
- Z - Glad voor het blote oog. (met de loep wat vezelig).

6. Begeleidende boom (meerdere letters mogelijk)

a- Wilg (<i>Salix</i>), Els (<i>Alnus</i>)	e- Beuk (<i>Fagus</i>), Haagbeuk (<i>Carpinus</i>), Linde (<i>Tilia</i>)
b- Berk (<i>Betula</i>)	f- Eik (<i>Quercus</i>)
c- Kastanje (<i>Castanea</i>)	g- Populier (<i>Populus</i>)
d- Naaldbomen (<i>Picea</i> , <i>Pinus</i>)	

7. Sporen type (sporen van een spore bekijken!)

h- Truncaat, j- Breed elliptisch- ga naar *Xerocomus moravicus*, k- tamelijk breed: gemiddelde breedte meer dan 5 μm , l- Tamelijk smal: gemiddeld minder dan 5 μm breed.

code van de soorten	soorten	code van de soorten	soorten
AHMRZ-ef-k	guidonis	BIORX-def-l	cisalpinus
AHORZ-ef-k	guidonis	BIORY-def-l	cisalpinus
AHQZR-ab-h	fennicus	BTORZ-afg-l	ripariellus
AHQZR-ef-k	guidonis	BIORZ-def-l	cisalpinus
AHORZ-ef-k	guidonis	BIOUY-def-k	pruinatus
AIKTZ-cf-k	armeniacus	BIOUZ-def-k	pruinatus
AIMSX-cf-k	rubellus	BIPRX-bcdef-k	communis
AIMSY-cf-k	rubellus	BIPRY-bcdef-k	communis
AIMSZ-cf-k	rubellus	BIPSX-bcdef-k	communis
AIMTZ-cf-k	armeniacus	BIPSY-bcdef-k	communis
AINSX-cf-k	rubellus	BIPSY-de-kl	chrysenderon
ATNSY-cf-k	rubellus	BIPSZ-de-kl	chrysenderon
AINSZ-cf-k	rubellus	BIPSZ-eg-l	bubalinus
AIORX-def-l	cisalpinus	BIPTZ-cf-k	armeniacus
AIORY-def-l	cisalpinus	BIPUY-def-k	pruinatus
AIORZ-afg-l	ripariellus	BIPUZ-def-k	pruinatus
AIORZ-def-l	cisalpinus	BIQRX-bcdef-k	communis
AIPSX-cf-k	rubellus	BIORY-bcdef-k	communis
AIPSY-cf-k	rubellus	BIQRZ-ab-h	fennicus
AIPSZ-cf-k	rubellus	BIQRZ-afg-l	ripariellus
AIPTZ-cf-k	armeniacus	BIQX-bcdef-k	communis
AIQRZ-ab-h	fennicus	BIQSY-bcdef-k	communis
AIQRZ-afg-l	ripariellus	BIQSY-de-kl	chrysenderon
AIQX-cf-k	rubellus	BIQSZ-de-kl	chrysenderon
AIQSY-cf-k	rubellus	BIQSZ-eg-l	bubalinus
AIQSZ-cf-k	rubellus	BJMUY-def-k	pruinatus
AJQRZ-ab-h	fennicus	BJMUZ-def-k	pruinatus
BHLSZ-eg-l	bubalinus	BJOUY-def-k	pruinatus
BHMRZ-ef-k	guidonis	BJOUZ-def-k	pruinatus
BHORZ-ef-k	guidonis	BJPUY-def-k	pruinatus
BHMUY-def-k	pruinatus	BJPUZ-def-k	pruinatus
BHMUZ-def-k	pruinatus	BJQRZ-ab-h	fennicus
BHOUY-def-k	pruinatus	CHKTW-bcdef-k	ferrugineus
BHOUZ-def-k	pruinatus	CHKTX-bcdef-k	ferrugineus
BHPSZ-eg-l	bubalinus	CHKTY-bcdef-k	ferrugineus
BHPUY-def-k	pruinatus	CHKUW-bcdef-k	ferrugineus
BHPUZ-def-k	pruinatus	CHKUX-bcdef-k	ferrugineus
BHQZR-ab-h	fennicus	CHKUY-bcdef-k	ferrugineus
BHQZR-ef-k	guidonis	CHKVW-f-k	chrysonemus
BHORZ-ef-k	guidonis	CHKVX-f-k	chrysonemus
BHQSZ-eg-l	bubalinus	CHMRW-bdef-k	subtomentosus
BIKTZ-cf-k	armeniacus	CHMRX-bdef-k	subtomentosus
BILSZ-eg-l	bubalinus	CHMRZ-bdef-k	subtomentosus
BIMRX-bcdef-k	communis	CHPRW-bdef-k	subtomentosus
BIMRY-bcdef-k	communis	CHPRX-bdef-k	subtomentosus
BIMSX-bcdef-k	communis	CHPRZ-bdef-k	subtomentosus
BIMSY-bcdef-k	communis	CHQRW-bdef-k	subtomentosus
BIMSY-de-kl	chrysenderon	CHQRX-bdef-k	subtomentosus
BIMSZ-de-kl	chrysenderon	CHQRZ-bdef-k	subtomentosus
BIMTZ-cf-k	armeniacus	CIKTZ-cf-k	armeniacus
BIMUY-def-k	pruinatus	CIMRW-bdef-k	subtomentosus
BIMUZ-def-k	pruinatus	CIMRX-bdef-k	subtomentosus
BINRX-bcdef-k	communis	CIMRZ-bdef-k	subtomentosus
BINRY-bcdef-k	communis	CIMSX-cef-j	moravicus
BINSX-bcdef-k	communis	CIMSZ-cef-j	moravicus
BINSY-bcdef-k	communis	CIMTX-cef-j	moravicus

code van de soorten	soorten	code van de soorten	soorten
CINTZ-cef-j	moravicus	EHRMZ-bdef-k	subtomentosus
CIPTZ-cf-k	armeniacus	EHPRW-bdef-k	subtomentosus
CIPRW-bdef-k	subtomentosus	EHPRX-bdef-k	subtomentosus
CIPRX-bdef-k	subtomentosus	EHPRZ-bdef-k	subtomentosus
CIPRZ-bdef-k	subtomentosus	EHPSZ-eg-l	bubalinus
CIPTZ-cf-k	armeniacus	EHQRW-bdef-k	subtomentosus
CIQRW-bdef-k	subtomentosus	EHQRX-bdef-k	subtomentosus
CIQRX-bdef-k	subtomentosus	EHQRZ-bdef-k	subtomentosus
CIQRZ-bdef-k	subtomentosus	EHQSZ-eg-l	bubalinus
DHKTW-bcdef-k	ferrugineus	EILSZ-eg-l	bubalinus
DHKTY-bcdef-k	ferrugineus	EIMRW-bdef-k	subtomentosus
DHKUW-bcdef-k	ferrugineus	EIMRX-bdef-h	porosporus
DHKUX-bcdef-k	ferrugineus	EIMRZ-bdef-h	porosporus
DHKUY-bcdef-k	ferrugineus	EIMRZ-bdef-k	subtomentosus
DHKVW-f-k	chrysonemus	EIMSZ-cef-j	moravicus
DHKVX-f-k	chrysonemus	EIMSZ-cef-j	moravicus
DHMRW-bdef-k	subtomentosus	EIMTX-cef-j	moravicus
DHMRX-bdef-k	subtomentosus	EIMTZ-cef-j	moravicus
DHMRZ-bdef-k	subtomentosus	EIORX-bdef-h	porosporus
DHPRW-bdef-k	subtomentosus	EIORZ-bdef-h	porosporus
DHPRX-bdef-k	subtomentosus	EIPRW-bdef-k	subtomentosus
DHPRZ-bdef-k	subtomentosus	EIPRX-bdef-k	subtomentosus
DHQRW-bdef-k	subtomentosus	EIPRZ-bdef-k	subtomentosus
DHQRX-bdef-k	subtomentosus	EIPSZ-eg-l	bubalinus
DHQRZ-bdef-k	subtomentosus	EIQRW-bdef-k	subtomentosus
DIMRW-bdef-k	subtomentosus	EIQRX-bdef-h	porosporus
DIMRX-bdef-k	subtomentosus	EIQRX-bdef-k	subtomentosus
DIMRZ-bdef-k	subtomentosus	EIQRZ-bdef-h	porosporus
DIMSX-cef-j	moravicus	EIQRZ-bdef-k	subtomentosus
DIMSZ-cef-j	moravicus	EIQSZ-eg-l	bubalinus
DIMTX-cef-j	moravicus	FHKTW-bcdef-k	ferrugineus
DIMTZ-cef-j	moravicus	FHKTX-bcdef-k	ferrugineus
DIPRW-bdef-k	subtomentosus	FHKTY-bcdef-k	ferrugineus
DIPRX-bdef-k	subtomentosus	FHKUW-bcdef-k	ferrugineus
DIPRZ-bdef-k	subtomentosus	FHKUX-bcdef-k	ferrugineus
DIQRW-bdef-k	subtomentosus	FHKUY-bcdef-k	ferrugineus
DIQRX-bdef-k	subtomentosus	FHLRX-g-k	silwoodensis
DIQRZ-bdef-k	subtomentosus	FHLRY-g-k	silwoodensis
EHKTW-bcdef-k	ferrugineus	FHLSX-g-k	silwoodensis
EHKTX-bcdef-k	ferrugineus	FHLSY-g-k	silwoodensis
EHKTY-bcdef-k	ferrugineus	FHLSZ-eg-l	bubalinus
EHKUW-bcdef-k	ferrugineus	FHLTX-g-k	silwoodensis
EHKUX-bcdef-k	ferrugineus	FHLTY-g-k	silwoodensis
EHKUY-bcdef-k	ferrugineus	FHMUY-def-k	pruinatus
EHKVW-f-k	chrysonemus	FHMUZ-def-k	pruinatus
EHKVX-f-k	chrysonemus	PHORZ-dfe-l	badius
EHLRX-g-k	silwoodensis	PHOSZ-dfe-l	badius
EHLRY-g-k	silwoodensis	PHOUY-def-k	pruinatus
EHL SX-g-k	silwoodensis	PHOUZ-def-k	pruinatus
EHL SY-g-k	silwoodensis	FHPRZ-def-l	badius
EHL SZ-eg-l	bubalinus	FHPSZ-def-l	badius
EHL TX-g-k	silwoodensis	FHPSZ-eg-l	bubalinus
EHL TY-g-k	silwoodensis	FHPUY-def-k	pruinatus
EHRW-bdef-k	subtomentosus	FHPUZ-def-k	pruinatus
EHRX-bdef-k	subtomentosus	FHQSZ-eg-l	bubalinus

code van de soorten	soorten	code van de soorten	soorten
FIDSZ-eg-l	bubalinus	FIQRZ-bcdef-k	communis
FIMRX-bcdef-k	communis	FIQRZ-bdef-h	porosporus
FIMRX-bdef-h	porosporus	FIQSZ-bcdef-k	communis
FIMRY-bcdef-k	communis	FIQSY-bcdef-k	communis
FIMRZ-bdef-h	porosporus	FIQSY-de-kl	chryseron
FIMSX-bcdef-k	communis	FIQSZ-de-kl	chryseron
FIMSX-cef-j	moravicus	FIQSZ-eg-l	bubalinus
FIMSY-bcdef-k	communis	FJMUY-def-k	pruinatus
FIMSY-de-kl	chryseron	FJMUZ-def-k	pruinatus
FIMSZ-cef-j	moravicus	FJOUY-def-k	pruinatus
FIMSZ-de-kl	chryseron	FJOUZ-def-k	pruinatus
FIMTX-cef-j	moravicus	FJPUY-def-k	pruinatus
FIMTZ-cef-j	moravicus	FJPUZ-def-k	pruinatus
FIMUY-def-k	pruinatus	GHMUY-def-k	pruinatus
FIMUZ-def-k	pruinatus	GHMUZ-def-k	pruinatus
FINRX-bcdef-k	communis	GHOUY-def-k	pruinatus
FINRY-bcdef-k	communis	GHOUZ-def-k	pruinatus
FINSX-bcdef-k	communis	GHPUY-def-k	pruinatus
FINSY-bcdef-k	communis	GHPUZ-def-k	pruinatus
FIORX-bdef-h	porosporus	GIMRX-bdef-h	porosporus
FIORX-def-l	cisalpinus	GIMRZ-bdef-h	porosporus
FIORY-def-l	cisalpinus	GIMUY-def-k	pruinatus
FIORZ-bdef-h	porosporus	GIMUZ-def-k	pruinatus
FIORZ-def-l	cisalpinus	GIORX-bdef-h	porosporus
FIΟΥY-def-k	pruinatus	GIORZ-bdef-h	porosporus
FIΟΥZ-def-k	pruinatus	GIOUY-def-k	pruinatus
FIPRX-bcdef-k	communis	GIOUZ-def-k	pruinatus
FIPRY-bcdef-k	communis	GIPUY-def-k	pruinatus
FIPSX-bcdef-k	communis	GIPUZ-def-k	pruinatus
FIPSY-bcdef-k	communis	GIQRX-bdef-h	porosporus
FIPSY-de-kl	chryseron	GIQRZ-bdef-h	porosporus
FIPSZ-de-kl	chryseron	GJMUY-def-k	pruinatus
FIPSZ-eg-l	bubalinus	GJMUZ-def-k	pruinatus
FJPUY-def-k	pruinatus	GJOUY-def-k	pruinatus
FJPUZ-def-k	pruinatus	GJOUZ-def-k	pruinatus
FIQRX-bcdef-k	communis	GJPUY-def-k	pruinatus
FIQRX-bdef-h	porosporus	GJPUZ-def-k	pruinatus

Papierzwammen

Peter Eenshuistra

Eind mei liep ik langs de visvijver het Vlasrooth ten zuiden van Maasbree. Plotseling werd mijn aandacht getrokken door een aantal 3 tot bijna 9 cm grote bruine bekerzwammen en een zwerm van honderden kleine oranjerode schijfjes.

Zoveel paddenstoelen vlak bij elkaar is toch wel bijzonder. Nog verrassender was het substraat waarop deze paddenstoelen groeiden. Het bleek een ruim 5 cm dik pakket van natte, halfvergane niet bezorgde buurtkrantjes te zijn. Ook hier weet de natuur dus wel raad mee. Papier is tenslotte niet veel meer dan gebleekt en fijn gemaakt hout met een aantal toevoegingen.

Beker- en schijfzwammen zijn macroscopisch lastig met zekerheid op naam te brengen. Ik heb dus een paar exemplaren meegenomen om ze thuis onder de microscoop verder te bestuderen.

De grote bekerzwammen waren aan de binnenzijde kastanje/hazelnootbruin en iets lichter grijsbruin aan de buitenzijde. Het vlees was ongeveer 1 mm dik. De buitenkant was vrijwel glad (geen duidelijk vilt zichtbaar). De sporen waren elliptisch, glad, en zonder oliedruppels, 14-18 x 10-12 µm groot. De asci zijn 200-280 x 11-18 µm lang en breed, de toppen kleurde met Melzers reagens blauw. De parafysen, ± draadvormig evenlang als de asci aan de top tot ca 8 µm verdikt.

Met Maas Geesteranus, 1967 en Hansen & Knudsen, 2000 kom je uit op *Peziza ampliata* (Voddebekerzwam). Erg duidelijk is het niet. Zowel de microscopische als de macroscopische verschillen (kleur, beharing buitenzijde) tussen deze en andere grote bruine bekerzwammen zoals bijvoorbeeld de Bleekbruine bekerzwam (*Peziza repanda*) zijn klein. De verschillende auteurs schrijven in begeleidend commentaar bij de soorten dat de verschillen klein zijn. Bovendien is er enige onduidelijkheid over het aantal te onderscheiden bruine bekerzwammen en of alle auteurs bij een bepaalde soortnaam ook dezelfde soort bedoeld hebben. Zo blijft mycologie puzzelen. De Voddebekerzwam staat als bedreigd op de Rode lijst van 2008.

(Met de hierboven door Peter aangereikte kenmerken hebben wij (red.) het ook eens geprobeerd met de *Peziza*-sleutel van Hohmeyer, 1985 (Ein Schlüssel zu den europäischen Arten der Gattung *Peziza*, Zeitschr. f. Mykol. Band 52(1), 1986.) Ook hier kwamen wij zonder omwegen uit bij de door Peter uitgesleutelde soort).

De 5-10 mm grote oranjerode schijfje was gemakkelijk op naam te brengen. Aan de rand zijn ruim 1 mm lange bruinzwarte haren zichtbaar. Samen met de microscopische eigenschappen werd snel duidelijk dat het om het algemeen voorkomende Gewone wimperzwammetje (*Scutellinia scutellata*) ging.

R.A. Maas Geesteranus, 1967. De Fungi van Nederland 2a. Pezizales deel 1, Wet. Med. KNNV nr. 69.

Ed.L. Hansen & H. Knudsen, 2000. Nordic Macromycetes vol. 1 Ascomycetes. Uitg. Nordsvamp, Copenhagen.

E, Arnolds et al., 1999. Overzicht van de paddenstoelen van Nederland, 2e druk, NMV.

Dit artikel verscheen tevens in "Vrienden der Natuur" 28ste jaargang - nummer 3 - juli 2010.

**Ergens gelezen: Zwam gedijt bij straling
Tsjernobyl-reactor overwoekerd door zwarte paddenstoelen.**

Anders dan voor mensen was de kernramp in Tsjernobyl in 1986 voor sommige paddenstoelen heel gezond. Dat stelt een groep New-Yorkse biologen in het online wetenschapsblad *Plos One*. Ze kwamen op het idee voor hun onderzoek toen vijf jaar geleden op de betonnen wanden van de verwoeste kerncentrale nummer 4 in Tsjernobyl grote zwarte paddenstoelen bleken te groeien. Die paddenstoelen waren zo zwart doordat ze vol zaten met het pigment melanine (precies hetzelfde stofje dat in de menselijke huid zit en maakt dat we bruin worden als we in de zon zitten).

De Amerikanen ontdekten dat de melanine in de paddenstoelen radioactieve straling kan omzetten in energie. Dat is opmerkelijk, omdat tot nog toe gedacht werd dat planten alleen via fotosynthese energie kunnen produceren waarmee ze groeien. (paddenstoelen zijn slechts indirect afhankelijk van fotosynthese. Red.)

Een aantal paddenstoelen zet natuurlijk radioactiviteit (de atmosfeer en bodem zijn van nature licht-radioactief) om in energie, ontdekten de onderzoekers vervolgens. In hun laboratorium stelden ze deze paddenstoelsoorten bloot aan een kunstmatige radioactiviteit die vijfhonderd maal sterker was dan de natuurlijke. De paddenstoelen bleken in een recordtempo te gaan groeien!

Een praktische toepassing voor hun ontdekking hebben de New-Yorkers al bedacht. Melaninerijke paddenstoelen kunnen worden meegenomen op lange ruimtereizen. In het heelal is radioactieve straling genoeg; bovendien hebben de paddenstoelen niets anders nodig om te groeien. Ze zouden dus een ideale permanente voedselbron zijn voor astronauten die naar Mars reizen. (KV)

Uit Intermedeae 06/2007. Met dank aan Piet de Vree.

Gevonden op het Internet:

Pyrenomyceten op robinia.

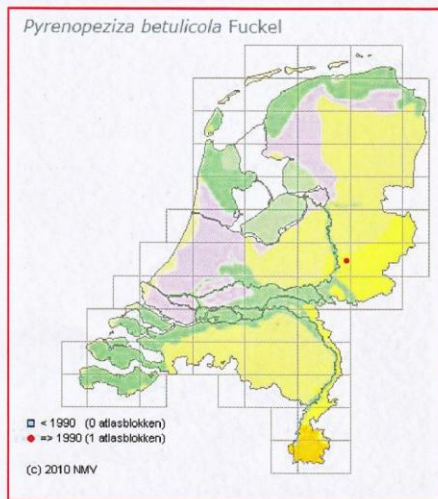
De onderstaande link bevat een mooi artikel over 3 pyrenomyceten op Robina (Valse acacia (*Robinia pseudoacacia*)). Een boomsoort waar meestal maar weinig fungi op te vinden zijn.

http://www.uni-greifswald.de/~mycology/literatur/pyrenos_robinia.pdf

Pyrenopeziza betulicola.

Deze ascomycete is in Nederland zeer zeldzaam. Mogelijk komt dit doordat er niet naar gezocht wordt. In Duitsland vond ik hem in de buurt van Jena onder bijna elke Berk. Iets om op te letten dus het komende voorjaar.

<http://www.pilzepilze.de/cgi-bin/webbbs/pconfig.pl?read=182747>

Nieuwe verspreidingsatlas paddenstoelen online.

Bovenstaand verspreidingskaartje komt van:

<http://www.verspreidingsatlas.nl/paddenstoelen>

Zeker bij slecht paddenstoelenweer leuk om eens doorheen te bladeren.

Marc Houben